

**iedere Euro gaat
naar deze
kinderen**

Happy Watoto

Tanzanian homes & schools

Jaarverslag 2019

Inhoudsopgave	pagina
Verslag van het Bestuur	3 – 8
Financieel verslag	
Rekening van baten en lasten	9
Balans	9
Kasstroomoverzicht	10 - 12
Aansluiting met Rekening van baten en lasten	13
Toelichting op Financieel Verslag	14 - 17
Verslag van de Kascommissie	18
Algemene informatie	19 - 21

Verslag van het bestuur

Alvorens te reflecteren op 2019 staan we kort stil bij het Corona virus dat inmiddels ook Tanzania heeft getroffen.

23 Maart j.l. zijn alle Happy Watoto betrokkenen geïnformeerd over de (tijdelijke) acute sluiting van alle scholen en weeshuizen in Tanzania, waaronder die van Happy Watoto. Dit [bericht](#) is terug te lezen op de website. Het is bijna niet te bevatten op welke wijze het Corona virus inmiddels het dagelijkse ritme overal ter wereld bepaalt. De angst zit er goed in en de stijgende aantallen doden doen het ergste vrezen. Zeker voor ouderen en mensen met een kwetsbare gezondheid. We kunnen alleen hopen dat er snel een vaccin wordt gevonden dat breed beschikbaar komt.

Wat is wijsheid in deze moeilijke tijden? President Magufuli heeft in ieder geval snel ingegrepen door o.a. alle scholen en weeshuizen te sluiten. De meeste van onze kinderen zijn veilig naar hun achterban teruggekeerd, voorzien van huiswerk en waar nodig voedsel. Het lokale team onder leiding van Mary – ons hoofd maatschappelijk werk- zal in deze verplichte thuisperiode het welzijn van de kinderen controleren. Gelukkig zijn we in staat ons opvanghuis in Ngorika op beperkte schaal open te houden voor de kinderen waarvoor geen thuisplek is.

Terugblik 2019

Het afgelopen jaar heeft Happy Watoto zich in een goede richting verder ontwikkeld. Laten we beginnen met de belangrijkste ontwikkelingen.

- Medio 2019 is het tweehoofdige leiderschap omgezet naar één eindverantwoordelijke, zijnde Mathew Massawe. De aanvankelijke keuze om zowel Nolarip als Mathew in 2016 te benoemen, was gelegen in het feit dat beiden jong waren en nog weinig managementervaring hadden. Mathew heeft zich goed ontwikkeld als leider en heeft ook de volledige steun van het team.
- Afgelopen jaar is het lokale NGO bestuur versterkt, hetgeen een prioriteit voor 2019 was. Het NGO bestuur bestaat nu uit vijf personen, waarvan vier sterke lokale vrouwen: mama Joyce Sagala, Grace Geffi, Lorna Shuma en Marion Hasselaar, in advies bijgestaan door Ndongbella Sikwatta.
- Het management heeft zich in 2019 goed gehouden aan de lijnen van het budget. Alleen de kosten voor transport, voeding en juridische bijstand zijn hoger uitgevallen, echter we hebben deze met hogere sponsorinkomsten kunnen compenseren. Met een extra donatie van Good Hope hebben we een goede tweedehands Toyota Landcruiser kunnen aanschaffen. Deze auto staat bekend om zijn betrouwbaarheid en lange levensduur en daarmee verwachten we de hoge reparatiekosten van het wagenpark enigszins te kunnen beteugelen.
- Een andere prioriteit voor 2019 was een strategie te ontwikkelen voor fase 3: middelbare en beroepsopleiding. Dit omdat de kosten voor deze fase in rap tempo oplopen, mede omdat we nog altijd een aanwas in de doorstroom hebben. Op verzoek van het managementteam is een haalbaarheidsonderzoek gestart naar de bouw van een eigen middelbare school (O-level met vocational trainingselementen.) Door de Corona uitbraak hebben we dit voorlopig onthoud gezet.

Tanzania

2020 wordt het jaar van de herverkiezing van de huidige president, die naar alle waarschijnlijkheid zijn tweede (en tevens laatste) termijn in zal gaan. Vorig jaar schreven wij: 'Deze sterke leider vecht tegen corruptie, streeft naar een goed functionerende overheid en uiteindelijk meer welvaart voor zijn land.'

Magufuli heeft zich afgelopen jaar duidelijk als autoritaire leider laten zien die zowel bewondering als weerstand oproept. Het land emancipeert en lijkt niet (langer) gezien te willen worden als een ontwikkelingsland. We verwachten dat er nieuwe beleidsmaatregelen blijven komen, die ons werk bemoeilijken en onze organisatie helaas ook veel geld en managementtijd kosten.

NGO board

Onze NGO board, onder aanvoering van Marion Hasselaar, heeft in 2019 grote slagen gemaakt in de aansturing van het managementteam en het verder optimaliseren van de zorg en het onderwijsproces. Als blijk van waardering voor hun grote betrokkenheid (individueel en collectief), hun tijd (veelal op de vrije zaterdag) en het dragen van veel verantwoordelijkheid hebben wij besloten hen alsnog een passende financiële vergoeding te geven.

Om te conformeren aan de nieuwe eisen voor Tanzaniaanse NGO's (dat uit 100% Tanzaniaanse bestuurders dient te bestaan) zal de samenstelling van het bestuur in 2020 nogmaals wijzigen. Paul Nielen en Marion Hasselaar zullen in de eerstvolgende NGO vergadering terugtreden. Marion blijft wel nauw betrokken als adviseur van het managementteam en schakel tussen het lokale en het Nederlandse bestuur.

Kikatiti (fase 1)

Kikatiti, onze kleuterschool en opvanghuis voor kinderen van 3-6 jaar, staat nog altijd onder leiding van Martha Jonathan.

Net als in voorgaande jaren stroomde er afgelopen jaar het maximaal aantal van 14 kinderen in. Deze kinderen kwamen allemaal uit kansarme 'gezinnen' uit de omgeving. Met de intensieve zorg van matrons/patrons (1 op 6 kinderen) voelen ze zich ondanks (of juist mede door) hun jonge leeftijd al snel thuis. Op grond van gewijzigde wettelijke voorschriften zal het aantal matrons/patrons in 2020 met twee worden uitgebreid.

In hun laatste jaar op Kikatiti gaan de kinderen dagelijks met de bus naar onze 'grote school' in Ngorika; een spannende tussenfase voorafgaand aan de volledige verhuizing naar Ngorika.

Er zijn afgelopen jaar enkele noodzakelijke renovatiewerkzaamheden (o.a. doucheruimtes en toiletten) in Kikatiti uitgevoerd, waarvoor was begroot. De moestuin levert nog altijd groente en fruit voor de keuken. In oktober jl. hebben wij kunnen zien dat de traditionele hout gestookte fornuizen eindelijk zijn vervangen door gasfornuizen. Dit alles conform planning.

Ngorika (fase 2)

Het basisonderwijs verzorgen we vanuit Ngorika, waar we ook het opvanghuis voor 7-12 jarigen hebben. Al jaren noemen we deze leeftijdscategorie, maar we zien ook al jaren dat soms kinderen tot een leeftijd van 14 jaar bij ons blijven. Vaak omdat zij eerder niet in staat zijn om de vervolgstap naar het middelbaar onderwijs te zetten. Deze 'slow learners' krijgen zaterdagochtend bijles.

De school wordt bezocht door de kinderen die we van jongs af aan hebben opgevangen, alsmede thuiswonende dorpskinderen. In totaal waren dat 270 leerlingen (de maximale capaciteit) in 2019. Van deze leerlingen wonen er circa 100 in ons opvanghuis in Ngorika. De kosten (zorg en scholing) van deze kinderen worden volledig door onze Duitse partner Good Hope gefinancierd.

Onze Ngorika school heeft bij de landelijke examens in 2019 (het schooljaar in Tanzania is gelijk aan het kalenderjaar) bijzonder goed gepresteerd. We eindigden op de zesde plaats van de 75 scholen uit het Arumeru District en op de 226^e plek van 7.102 nationale scholen. In 2018 was dat 465 van 6.726 scholen. Het in 2018 aangestelde schoolhoofd Jonas Michael maakt hier het verschil. Zijn aanpak bestaat onder andere uit gerichte examentraining, waarvoor de docenten ook op zaterdag terugkomen. Een scherp huiswerkbeleid in nauwe samenwerking met de matrons/patrons heeft ook bijgedragen.

Goede examenresultaten zijn zeer belangrijk. Het vergroot de kansen voor onze kinderen om op betere middelbare scholen toegelaten te worden. Daarnaast is de ranking van belang om voldoende betalende leerlingen aan te trekken, zodat we de school zoveel mogelijk kostenneutraal kunnen runnen. Wij zijn zeer verheugd over de bereidheid van ouders om hun kinderen naar onze school te sturen en daarvoor een serieuze financiële bijdrage te leveren. Het jaarlijkse schoolgeld bedraagt circa € 500, een aanzienlijk bedrag dat voor veel ouders een zware last betekent.

Middelbare scholen (fase 3)

Ook na Ngorika blijven we ons inzetten voor de 'home-kinderen' door ze naar externe middelbare kostscholen door te leiden. In 2019 hadden we 72 home-kinderen verdeeld over form I-IV (klas 1 t/m 4) op 15 verschillende scholen en 'vocational centers'.

Inmiddels is het lokale team een traject gestart om te onderzoeken of het zelf opzetten van een middelbare school tot de mogelijkheden behoort. Dit traject wordt vanuit het Nederlandse bestuur door Richard Lines begeleid.

Sinds 2016 geldt een leerplicht voor alle kinderen in Tanzania tot en met Ordinary-level (equivalent van vier jaar MAVO). Pas na het O-level kunnen kinderen doorstromen naar een beroepsopleiding of naar Advanced-level waarmee toegang tot de universiteit mogelijk wordt.

Er is in Tanzania nog steeds een groot tekort aan kwalitatief secundair onderwijs. Bezoeken aan omliggende middelbare scholen leren ons dat hun schoolbestuurders de oprichting van een additionele school in de regio zeer zouden verwelkomen.

De initiële gedachte is de vorming van een eigen middelbare school die naast het verplichte O-level curriculum ook computervaardigheden aanbiedt. Het is belangrijk te realiseren dat het opzetten van een school een meerjarig project is; je begint met klas 1 en na een jaar komt klas 2

erbij om de leerlingen te volgen. Een minimum aantal klassen is noodzakelijk om leraren voldoende te kunnen inzetten op hun respectievelijke vakgebieden.

Onze 'home kinderen' zullen dan (op termijn) een minderheid uitmaken van de totale leerlingenpopulatie. De andere kinderen zullen in de regel financieel bijdragen, zodat op termijn ook de eigen middelbare school in belangrijke mate kostenneutraal kan worden. Dit vergt echter de nodige jaren.

Onze terreinen in Lerai, inclusief het in 2019 aangekochte, aanpalende stuk grond van ca 5.000 m² (een investering van € 14.000), is in ieder geval voldoende groot om een eventuele middelbare school te vestigen, dan wel de grond te gebruiken voor uitbreiding van de eigen groenteverbouw. Zoals eerder gemeld is dit project voorlopig on-hold gezet.

Sociaal werk

Naast onderwijs bieden wij onze kinderen ook een sociale structuur waarin zij zich veilig kunnen ontwikkelen naar zelfstandigheid. De sociaal-emotionele ontwikkeling is essentieel en onze verantwoordelijkheid hierin is groot omdat deze kinderen weinig tot geen gezingsstructuur hebben. Mary Kasale is in dit proces een grote steunpilaar. Met haar kleine team begeleidt ze de kinderen, ook wanneer deze naar externe middelbare scholen verhuizen. Of beter gezegd, juist wanneer zij die grote stap zetten. Het team bezoekt de scholen, waarbij gesprekken met de kinderen en hun begeleiders worden gevoerd over hun ontwikkeling. Daarnaast organiseert Mary terugkomdagen waarop de leerlingen onderling en met de Ngorika kinderen hun ervaringen kunnen delen.

Eindbegeleiding (fase 4)

Het aantal 'uitgestudeerden' is nog altijd beperkt (in 2019 zelfs geen) en tot nu toe kunnen we deze kinderen goed naar werk begeleiden. Dat zal vanaf 2020 een grotere opgave worden. In dit kader hebben we in oktober diverse bedrijven die tot de grotere werkgevers in de regio behoren, bezocht. Wat ons hierbij opviel is het grote aandeel ongeschoolde en zeer laag betaalde arbeid. De enige eis die gesteld wordt, is een minimale leeftijd van 18 omdat hier streng op wordt gecontroleerd. Dit is niet het toekomstperspectief dat wij onze kinderen willen bieden.

Ook zagen we dat er nog met buitengewoon weinig computers wordt gewerkt in kantoren en we zien hier een latente behoefte aan arbeidskrachten die minimaal MS- Office beheersen, netwerken kunnen beheren en basale reparaties aan PC's kunnen uitvoeren. Graag zouden wij dergelijke vaardigheden aan onze kinderen bieden.

Fondsenwerving

Onze stichting heeft geen budget voor fondsenwerving. Het bestuur is hiervoor verantwoordelijk en

draagt de hiermee verband houdende kosten. Alle donaties komen dus nagenoeg volledig aan de kinderen ten goede. Een principe dat we sinds de oprichting (2000) volgen en onze stichting uniek maakt.

We blijven streven naar een grotere lokaal gegenereerde bijdrage. De schoolgelden die worden betaald door de ouders van dorpskinderen zijn een belangrijke bron van inkomsten. Het draagvlak voor de school wordt hiermee ondersteund. Daarnaast werken wij aan een verdere verankering van ons project in de lokale gemeenschap. Dit leidt nu vooral tot spontane giften in natura en we hopen op termijn bij de bedrijven ook stage- en werkplekken te kunnen regelen.

We zijn inmiddels jaarlijks verantwoordelijk voor zo'n 350 kinderen die we structureel scholing en zorg bieden. Ons streven is en blijft deze kinderen het volledige traject van scholing tot aan economische zelfstandigheid te laten doorlopen. Dit betekent dat we voor ieder kind dat op 3-jarige leeftijd in Kikatiti aankomt, een verplichting van circa 15 jaar op onze schouders nemen.

De financiële positie van de stichting is gezond en geeft ons als bestuur een gerust gevoel. Door afgelopen jaren reserves op te bouwen, voorkomen we dat we kinderen halverwege hun middelbare school niet langer kunnen ondersteunen, waardoor zij alsnog in armoede terugvallen. De ontstane financiële armslag geeft ons de mogelijkheid om de verplichtingen voor fase 1 -3 de komende jaren te dekken. Corona vormt echter wel een serieuze bedreiging, ook in financiële zin.

Verantwoording

De CBF-erkenning die we sinds 2017 jaarlijks krijgen, bevestigt ons verantwoorde beleid. Ons jaarverslag geeft gedetailleerde inzage in de financiële huishouding en in het [beleidsplan](#) worden jaarlijks de aandachtspunten voor het komende 12 maanden uiteengezet.

Het feit dat we met een uiterst kwetsbare doelgroep - wezen en kansarme kinderen uit ontwrichte gezinnen- werken, maakt ons waakzaam en behoedzaam. We zijn een platte organisatie, waar open communicatie en elkaar aanspreken op verantwoordelijkheden en ongewenst gedrag worden gestimuleerd. We hebben procedures, protocollen en leefregels voor onze Tanzaniaanse medewerkers, de vrijwilligers en de kinderen. Ook hanteren we een lik-op-stukbeleid: misstanden worden niet getolereerd en de kinderen vormen hierin geen uitzondering.

Vooruitblik

Corona lijkt op dit moment de grootste uitdaging. Het maakt dat het verloop van 2020 anders zal zijn dan verwacht. Wij hopen dat onze kinderen en onze medewerkers gezond blijven en dat waar nodig de juiste zorg geleverd kan worden. Tanzania heeft een jonge en op het oog weerbare populatie hoewel het onderliggende lijden (HIV, drugs en alcohol) noopt tot waakzaamheid. De financiële consequenties laten zich nu lastig inschatten, maar lagere inkomsten van schoolgelden zijn te verwachten. Hoe dan ook worden alle projectmedewerkers doorbetaald.

Tenslotte

Wij prijzen ons gelukkig met de uitstekende samenwerking met onze Duitse partner Good Hope. Peter Schulte en Frank Maser van Good Hope zijn sinds 2009 onze trouwe metgezellen in dit mooie avontuur en dragen significant bij.

Echter, zonder de steun van onze sponsors, bevriende stichtingen en een groot aantal belangeloze Tanzaniaanse en Nederlandse vrijwilligers zou Happy Watoto niet op jaarbasis 350 kinderen toekomstperspectief kunnen bieden.

We willen iedereen bedanken voor hun bijdragen in het afgelopen jaar. Ook vragen we om ons te blijven steunen in de jaren die voor ons liggen. Want ondanks ons optimisme is er nog heel veel werk aan de winkel voordat we onze handen van het project kunnen aftrekken.

A sante sane, ofwel heel hartelijk bedankt,
namens het volledige bestuur van Happy Watoto

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Paul Nielen'.

Paul Nielen, Voorzitter
4 april 2020

Financieel Verslag

Rekening van baten en lasten 2019

bedragen in €

	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Werkelijk 2019
Baten			
Donaties in 2019 ontvangen	198.422	188.100	282.285
Donaties in 2017 ontvangen voor 2018	25.000	-	-
Som van de baten	223.422	188.100	282.285
Lasten (per saldo uitgegeven aan doelstellingen)			
Kikatiti	86.492	96.069	92.955
Ngorika school	41.243	28.873	34.917
Lerai (aankoop grond)	-	-	14.015
Overige projecten	38.698	59.443	53.141
	166.433	184.385	195.028
Af: hierin begrepen verrekening Good Hope ex 2017 & 2018	10.529	-	2.139
Kosten beheer en administratie	3.133	5.050	3.880
Som van de lasten	180.095	189.435	201.047
Saldo vóór financiële baten en lasten	43.327	-1.335	81.238
Financiële baten en lasten (incl. koersverschillen)	50	-	-4.452
Donatie voorziening banktegoed Meru Bank	-50.000	-	-
Saldo van baten en lasten	-6.623	-1.335	76.786
Bestemming saldo van baten en lasten			
Dotatie bestemmingsreserve 2019	-	-	112.000
Ten laste van overige reserve	-	-	-35.214

BALANS PER 31 DECEMBER 2019

bedragen in €

Activa

Materiele vaste activa

p.m.

Liquide middelen

Nederland 563.726

Tanzania 109.292

673.018

Passiva

Eigen vermogen

Bestemmingsreserves 550.000

Overige reserves AoPo 90.596

Tekort 2019 -35.214 55.382

605.382

Voorzieningen

Voorziening tegoeden Meru Bank 50.000

Schulden op korte termijn

Stichting Pamoja Nguvu 17.636

67.636

673.018

673.018

Kasstroomoverzicht

bedragen in €

	€ = 2.661	€ = 2.500	€ = 2.608	€ = 2.500
	Werkelijk	Budget	Werkelijk	Budget
	2018	2019	2019	2020
Bank/kas positie per 1 januari 2019	542.213	585.208	585.208	585.208
Inkomsten				
Donaties	198.422	188.100	282.262	190.000
Doorbelaste exploitatiekosten Good Hope	141.251	157.554	209.202	188.411
Doorbelasting exploitatiekosten Pamoja Nguvu	1.658	17.292	16.633	27.744
Overige verrekeningen Good Hope	14.080	-	-	-
Rente op spaarrekeningen	78	-	-	-
	355.489	362.946	508.097	406.155
Uitgaven				
Kikatiti				
Salarissen	25.234	30.093	28.841	34.436
Maaltijden	10.558	11.600	12.014	11.600
Inventaris en onderhoud	2.351	480	2.943	6.752
Overig (medisch, kleding, energie, etc.)	11.210	12.773	9.593	13.263
Doorbelaste managementkosten (incl. Lerai)	14.436	19.651	20.395	20.309
Idem nacalculatie o.b.v. actuals	2.996	-	-	-

Onvoorzien (ingebouwde reserve)	-	-	-	-
Schoolgeld Ngorika school	7.024	6.720	6.442	7.280
Groot onderhoud	12.683	14.752	12.727	-
	86.492	96.069	92.955	93.640

Ngorika school

Salarissen	49.407	60.974	60.667	63.376
Maaltijden	7.140	8.400	8.052	8.400
Schoonkleding	20.702	13.108	14.041	17.848
Boeken, examens, lesmateriaal etc.	10.688	12.996	11.852	16.953
Overig (medisch, inventaris, onderhoud, schoonmaak etc.)	12.842	19.902	12.528	17.332
Voorziening	-	-	-	-
Doorbelaste managementkosten (incl. Leraar)	29.861	37.813	39.152	39.613
Idem nacalculatie o.b.v. actuals	7.104	-	-	-
Investerings	5.750	-	7.365	7.320
Interest deposito schoolgelden	-	-	-	-
Inkomsten schoolgelden	-102.251	-124.320	-118.740	-129.120
	41.243	28.873	34.917	41.722

Bank/Kas positie 1/1/19 plus inkomsten minus uitgaven

769.967	823.212	965.433	856.001
----------------	----------------	----------------	----------------

Transport saldo naar pagina 11	769.967	823.212	965.433	856.001
--------------------------------	---------	---------	---------	---------

bedragen in €

Werkelijk	Budget	Werkelijk	Budget
2018	2019	2019	2020

Transport saldo van pagina 10	769.967	823.212	965.433	856.001
-------------------------------	---------	---------	---------	---------

Uitgaven (vervolg)

Ngorika huis

Salarissen	20.242	23.198	22.471	27.942
Maaltijden	21.964	22.000	23.628	22.000
Inventaris, reparaties en onderhoud	2.752	3.106	1.768	5.416
Investering diversen	385	1.002	577	1.002
Investering verbouwingen/renovatie	1.495	-	39.110	-

Overig (kleding, medisch, energie, etc.)	17.873	18.746	13.198	10.646
Doorbelaste managementkosten (incl. Lerai)	27.602	34.622	18.162	19.888
Idem nacalculatie obv actuals (incl. Lerai)	2.139	-	34.595	42.117
Verrekening nacalculatie 2017 (zie baten)	-	-	3.086	-
Onvoorzien (ingebouwde reserve)	-	-	-	-
Schoolkosten	47.283	54.880	52.607	59.400
Interest en overige inkomsten	-484	-	-	-
	141.251	157.554	209.202	188.411

Management

Salarissen	28.560	33.805	37.180	47.872
Transport	21.269	22.600	26.933	24.400
Water	2.961	1.400	1.002	1.400
Inventaris en onderhoud	681	1.120	682	1.120
Investerings en groot onderhoud	2.811	2.000	-	-
Maatschappelijk werk	6.096	6.439	4.622	6.043
Overig (verzekeringen, permits, medisch, etc.)	13.247	12.620	11.254	17.370
Overig eenmalige herstructureringskosten NGO's)	-	-	5.461	-
Doorbelaste managementkosten	-76.625	-79.984	-87.134	-92.205
	0	0	0	0

Lerai

Exploitatie moestuin en sportveld	8.514	12.636	8.030	11.600
Investerings (aankoop grond)	-	-	14.015	-
Doorbelasting (Ngorika school, huis, Kikatiti)	-8.514	-12.636	-8.030	-11.600
	0	0	14.015	0

Bank/Kas positie 1/1//18 plus inkomsten minus uitgaven

628.716	665.658	742.216	667.590
----------------	----------------	----------------	----------------

Transport saldo naar pagina 12	628.716	665.658	742.216	667.590
--------------------------------	---------	---------	---------	---------

bedragen in €

Werkelijk	Budget	Werkelijk	Budget
2018	2019	2019	2020

Transport saldo naar pagina 11	628.716	665.658	742.216	667.590
--------------------------------	---------	---------	---------	---------

Uitgaven (vervolg)**Overige projecten**

Middelbare scholen	35.628	54.002	50.554	85.200
AWSG	2.618	4.240	2.076	2.165
Overige projecten	452	1.201	511	6.765
	38.698	59.443	53.141	94.130

Stichting Pamaja Nguvu

Salarissen	459	7.392	6.761	11.023
Kantoorkosten	154	840	785	945
Transportkosten	368	1.360	789	858
Leningen u/g	-	7.200	5.418	9.553
Investerings	-	-	280	320
Overige kosten	677	500	2.600	5.045
	1.658	17.292	16.633	27.744

Kosten Nederland

Bank, KVK, etc	655	2.000	1.380	2.000
Lokale adviseurs (na aftrek 50% doorbelasting Good Hope)	3.050	3.050	2.500	2.500
Koersverschillen	-553	pm	-4.456	pm
	585.208	583.873	673.018	541.216

Aansluiting met Rekening van Baten en Lasten 2019

TSH x 1.000 Koers €

Bank/kas per 31 december 2019

Nederland (excl. Pamaja Nguvu)			546.090	
Tanzania (excl. Ngorika Home en Pamaja Nguvu)	281.100	2.572	109.292	655.382

Bank/kas per 1 januari 2019

Nederland (excl. Pamaja Nguvu)			472.685	
Tanzania (excl. Ngorika Home)			98.172	570.857

Per saldo ontvangen 2019

Af: transfer van NL per 31.12.18 verwerkt in 2019 in Tanzania				84.525
				5.600
				78.925

Verrekening tegoed ex 2018 Ngorika				-2.139
------------------------------------	--	--	--	--------

Saldo van baten en lasten 2019				76.786
---------------------------------------	--	--	--	---------------

Toelichting Financieel Verslag

Algemeen

Onze stichting is financieel gezond: vooral dankzij hogere donaties is het saldo liquide middelen eind 2019 toegenomen met ruim € 87.000 tot ca. € 673.000, zoals nader is toegelicht in het kasstroomoverzicht. Hiervan is ruim € 17.000 bestemd voor de stichting Pamoja Nguvu waarvoor wij de financiën beheren.

Als gevolg van een dotatie aan de bestemmingsreserves van € 112.000 is het jaar 2019 niettemin met een tekort afgesloten van € 35.214. Deze dotatie houdt met name verband met de toenemende schoolgeldverplichtingen voor de middelbare scholen (zie toelichting verderop). In 2015 zijn de eerste kinderen van 13 jaar naar de middelbare school gegaan waarmee ca. € 11.000 was gemoeid. In 2019 werd hieraan al ruim € 50.000 besteed. Dit bedrag zal in 2020 ca. € 85.000 bedragen. De schoolgelden zijn inclusief transport- en verblijfkosten van de kinderen.

Naast het gebruikelijke kasstroomoverzicht is een balans en een rekening van baten en lasten opgenomen, waarin begrepen de verantwoording van de baten en lasten van de organisatie in Nederland. Als gevolg van de Corona uitbraak heeft de Kascommissie de inkomsten en uitgaven van de activiteiten in Nederland niet kunnen controleren. Zodra dit mogelijk is en zij hun akkoord hebben gegeven zal hun verklaring worden opgenomen in dit jaarverslag.

Op de verslaglegging van de activiteiten in Tanzania vindt accountantscontrole plaats. Op het moment van het uitbrengen van dit verslag zijn de cijfers in Tanzania t/m het boekjaar 2018 gecontroleerd en akkoord bevonden. In de loop van 2020 zal het audit over 2019 worden afgerond.

In de verslaglegging over 2019 is tevens de exploitatie van Stichting Pamoja Nguvu opgenomen. Deze exploitatie is kostenneutraal voor Happy Watoto. Pamoja Nguvu maakt haar eigen jaarverslag, dat op de website van Pamoja Nguvu (live in mei 2020) beschikbaar zal zijn.

Toelichting op de rekening van baten en lasten 2019

De baten van particulieren betreffen donaties op basis van 5 jaarcontracten en eenmalige giften. De kosten van het tot het scholencomplex behorende Ngorika huis worden door onze Duitse partner Good Hope gefinancierd. Good Hope heeft daarnaast eveneens de aankoop van een Toyota Landcruiser (€ 40.000) voor haar rekening genomen.

Van de baten wordt, op de beheerkosten van € 3.880 na, alles aan de doelstellingen van onze stichting besteed, dan wel aan de bestemmings- of overige reserve toegevoegd. Het bestuur neemt alle kosten verbonden aan de bestuursfuncties voor eigen rekening, waarmee bijna 100% van de middelen voor het doel bestemd worden. In de beheerkosten van 2019 is begrepen ons aandeel in de kosten van lokale adviseurs (€ 2.500) die voor onze organisatie en die van Good Hope zijn ingezet voor de ondersteuning van het lokale management.

Onder de doelstellingen zijn de kosten opgenomen verbonden aan de exploitatie van de kleuterschool (Kikatiti), de lagere school (Ngorika school), management en Lerai (niet direct toerekenbare kosten). In het kasstroomoverzicht zijn deze kosten nader toegelicht.

Wervingskosten zijn niet van toepassing omdat geen gebruik wordt gemaakt van externe commerciële wervingsinstellingen en het bestuur de kosten voor eigen rekening neemt.

De kosten van beheer en administratie betreffen naast de al toegelichte kosten van adviseurs, de kosten van bank, SEPA incasso en Kamer van Koophandel.

Onder de financiële baten en lasten zijn de bankkosten, transferprovisie evenals koersverschillen verwerkt.

Het tekort over 2019 (€ 35.214) is op de overige reserves in mindering gebracht.

Toelichting op de balans per 31 december 2019

Materiële vaste activa

Het betreft hier de eigendom van de schoolgebouwen en de grond, het vrijwilligershuis en de overige materiële vaste activa die alle in de jaarrapportage van de Tanzaniaanse NGO zijn verantwoord en daarom hier buiten de verantwoording blijven. De boekwaarde in Tanzania bedroeg per 31 december 2018 ca. € 340.000 tegenover ca. € 345.000 eind 2017.

Eigen vermogen

Als volgt toe te lichten:

Bestemmingsreserves:

Stand per 31 december 2018	338.000	
Dotatie 2019	<u>112.000</u>	
Stand per 31 december 2019		550.000

Overige reserves:

Stand per 31 december 2018	90.596	
Af: tekort exploitatie 2019	<u>35.214</u>	
Stand per 31 december 2019		<u>55.382</u>
Totaal eigen vermogen per 31 december 2019		605.382

Toelichting Bestemmingsreserves:

Reservering middelbare schoolgelden 2020-2022	300.000
Reservering groot onderhoud gebouwen en installaties	50.000
Continuïteitsreserve	<u>200.000</u>
Totaal	550.000

De continuïteitsreserve bedraagt ca. 1,5x de gemiddelde kosten van de jaarexploitatie van de projecten in Tanzania, exclusief de kosten van de middelbare scholen die al zijn gereserveerd onder de bestemmingsreserves. Deze reserve is gevormd omdat wij het noodzakelijk achten om aan het eind van ieder boekjaar een dusdanig positief banksaldo te hebben dat de exploitatiekosten van Kikatiti en Ngorika voor minimaal 1 á 1½ jaar zijn afgedekt, zodat we ook onder onvoorziene (financiële) omstandigheden de continuïteit van ons project kunnen waarborgen.

Voorzieningen

Zoals gemeld in het Jaarverslag 2017 is de Meru bank op last van de overheid eind 2017 gesloten vanwege solvabiliteitsproblemen. Deze bankrekening was bedoeld voor het storten van de schoolgelden en we hebben hier een depositorekening lopen. Eind 2018 is op de uitstaande vordering van ruim € 60.000 een eerste kleine terugbetaling ontvangen. De afwikkeling zal naar verwachting nog lang duren, zodat wij over dit geld voorlopig niet kunnen beschikken. Voorzichtigheidshalve is daarvoor in 2018 een voorziening gevormd van € 50.000.

Kortlopende schulden

Onder de kortlopende schulden is opgenomen een rekening courantschuld aan de stichting Pamoja Nguvu. Dit betreft het saldo van ontvangen donaties voor deze stichting en het inmiddels overgemaakte bedrag aan de stichting in Tanzania.

Toelichting op het kasstroomoverzicht 2019

Toelichting op de uitgaven

Algemeen

Het financiële jaarverslag is in Euro's opgesteld, waarbij onze uitgaven in Tanzaniaanse Shillings zijn omgerekend naar Euro's tegen een jaargemiddelde wisselkoers. Voor 2019 was deze koers begroot op 2.500 TSH/€. De feitelijke gemiddelde koers bedroeg 2.608 TSH/€. De balans is gewaardeerd tegen de ultimo jaarkoers: eind 2019 bedroeg deze 2.572 TSH/€, tegenover 2.642 TSH/€ eind 2018. Het per saldo voordelige koersverschil van € 4.456 is separaat in het kasstroomoverzicht verwerkt.

Kikatiti – actueel versus budget 2019

Deze kosten zijn lager uitgekomen dan begroot. Tegenover hogere kosten voor onderhoud stonden lagere kosten van groot onderhoud aan het pand en lagere salariskosten.

Kikatiti – budget 2020 versus actueel 2019

Het aantal kinderen zal in 2020 afnemen van 56 naar 55 kinderen. De exploitatiekosten zullen naar verwachting met ca. € 12.000 toenemen, vooral door hogere personeelskosten (uitbreiding van patrons en matrons als gevolg van wettelijke voorschriften en hogere salarissen). Daartegenover staan ca € 12.000 lagere kosten voor groot onderhoud, zodat de totale kosten nagenoeg gelijk zullen blijven.

Ngorika school – actueel versus budget 2019

De inkomsten van schoolgelden zijn lager uitgevallen als gevolg van een tijdelijk lagere bezetting en (wederom) incassoproblemen bij een aantal kinderen. Aan de kostenkant stond hier tegenover een daling van de maaltijdkosten en een stijging van de kledingkosten. Daarnaast daalden de overige kosten: er was sprake van minder kosten voor trainingen en workshops, onderhoud, vervanging van inventaris en kantoorkosten. Per saldo ca. € 6.000 hogere kosten dan begroot.

Ngorika school – budget 2020 versus actueel 2019

De inkomsten uit schoolgelden zullen toenemen door een hogere bezetting; het schoolgeldtarief is niet verhoogd. De kosten zullen toenemen door hogere kosten voor kleding, boeken, trainingen en vervanging van schoolbanken.

Ngorika huis – actueel versus budget 2019

Deze kosten zijn volledig voor rekening van Good Hope, onze Duitse partner. De belangrijkste kostenstijging betrof de aanschaf van de Toyota Landcruiser (€ 40.000).

Ngorika huis - budget 2020 versus actueel 2019

De kosten voor 2020 zullen naar verwachting enerzijds hoger uitvallen vanwege hogere personeelskosten (uitbreiding van staf en salarisstijgingen), hogere schoolkosten (toename van aantal leerlingen en een stijging van het schoolgeld); anderzijds dalen vanwege lagere investeringen.

Management kosten - actueel versus budget 2019

De uitgaven in 2019 lagen boven het niveau van de begroting vanwege hogere personeelskosten, hogere kosten van transportmiddelen en eenmalige advieskosten vanwege de herstructurering van de lokale NGO. De per saldo hogere kosten resulteerden in hogere doorbelastingen aan de scholen en het Ngorika huis.

Management kosten - budget 2020 versus actueel 2019

Management: de kosten van het lokale management zullen ten opzichte van 2019 stijgen door een uitbreiding van de staf en de vergoeding voor het NGO bestuur.

Lerai: de exploitatiekosten van de groentetuinen en het sportveld worden (maandelijks) met de kostendragers verrekend. Met het telen van de eigen groenten werd ook in 2019 vooruitgang geboekt.

Overige kosten/middelbare scholen: ieder jaar komen er inmiddels 10-12 middelbare scholieren vanuit Ngorika bij. De kosten zullen daardoor nog minimaal een jaar (tot de eerste (2014) lichting kinderen hun opleiding hebben afgerond) en maximaal vier jaar (indien deze kinderen nog twee jaar doorstuderen) navenant stijgen.

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Fred Arp', written on a light gray background.

Fred Arp, Penningmeester
4 april 2020

Verslag van de Kascommissie over boekjaar 2019

Datum, plaats onderzoek: 22 juni 2020 te Zoeterwoude

Commissieleden: Dhr M. Hagenaar en Dhr F. H. W.M. Meyer

In aanwezigheid van: Fred Arp, Penningmeester Happy Watoto

Scope: Onderzocht zijn de kasstromen en –posities van de Stichting Happy Watoto in Nederland. De activiteiten in Tanzania worden door de accountant aldaar gecontroleerd.

Tijdvak: Boekjaar 2019 lopende van 1/1 tot 31/12

Structuur:

Het totaal van de kasstromen in Nederland loopt via 3 bankrekeningen, te weten:

• Bestuursrekening	NL95ABNA0592137678	Saldo 31/12: € 263.725,98
• Depositorekening	NL34ABNA0529432544	Saldo 31/12: € 300.000, --
• Bestuursspaarrekening	NL32ABNA0618748628	Saldo 31/12: € 0.--

De bevindingen per rekening:

Bestuursrekening:

- Steekproefsgewijs grote boekingen in/uit vergeleken met bankafschriften
- Begin-/Eindsaldi sluiten aan met bankafschriften
- Alle gecontroleerde betalingen waren naar Tanzania muv:
- Bankinternetkosten en verzendkosten
- Betaling mevr. Hasselaar totaal € 2.500, --
- De bankafschriften vinden aansluiting bij de transacties in/uit.

In 2019 is deze rekening tevens gebruikt voor het faciliteren van het betalingsverkeer voor de Stichting Pamoja Nguvu, ten behoeve van het verstrekken van microkrediet. Inmiddels is dit per juli 2020 gestopt en lopen deze betalingen via een aparte voor dat doel geopende Rabo-bankrekening. Hiermee valt deze activiteit geheel buiten Stichting Happy Watoto.

Depositorekening:

Geen mutatie

Bestuursspaarrekening:

Geen mutatie. Desgevraagd geeft de penningmeester aan deze rekening toch te willen handhaven voor "op de plank".

Conclusie:

De getoonde administratie van de kasstromen geeft een sluitende en correcte verantwoording van het beheer van de gelden van de Stichting in Nederland. Aldus bevestigd met ondertekening door de kascommissie:

Aanbevelingen:

Gezien de ontvlechting in het boekjaar 2020 van de betalingen van Happy Watoto en Pamoja Nguvu, verdient het aanbeveling om bij de presentatie van de cijfers van 2020 een aparte (extra-comptabele) toelichting te geven op de boekhoudkundige gevolgen hiervan.

De kascommissie is heden voor de vierde keer in dezelfde samenstelling bijeengeweeest. De leden zijn bereid om volgend jaar dit weer te doen. Het is echter aan het bestuur om zich te beraden over een vijfde optreden in deze samenstelling.

Aerdenhout, dd 23 juni 2020
Maarten Hagenaar:

en

Amsterdam, dd 23 juni 2020
Daan Meyer:

Bijlagen:

Overzicht bankmutaties 2019

Administratie ABN AMRO Bestuursrekening 2019

Algemene informatie

Contactgegevens

Stichting Happy Watoto, Tanzanian homes & schools
p/a Zonnegaarde 77, 2381 LK Zoeterwoude
info@happywatoto.nl
www.happywatoto.nl

Bankgegevens

Naam Bankrekening	Stichting Happy Watoto
IBAN	NL95ABNA0592137678
BIC	ABNANL2A

Registratiegegevens

Oprichtingsdatum	26 december 2000
ANBI registratienummer	18840
Kamer van Koophandel	34149507
RSIN	810107247

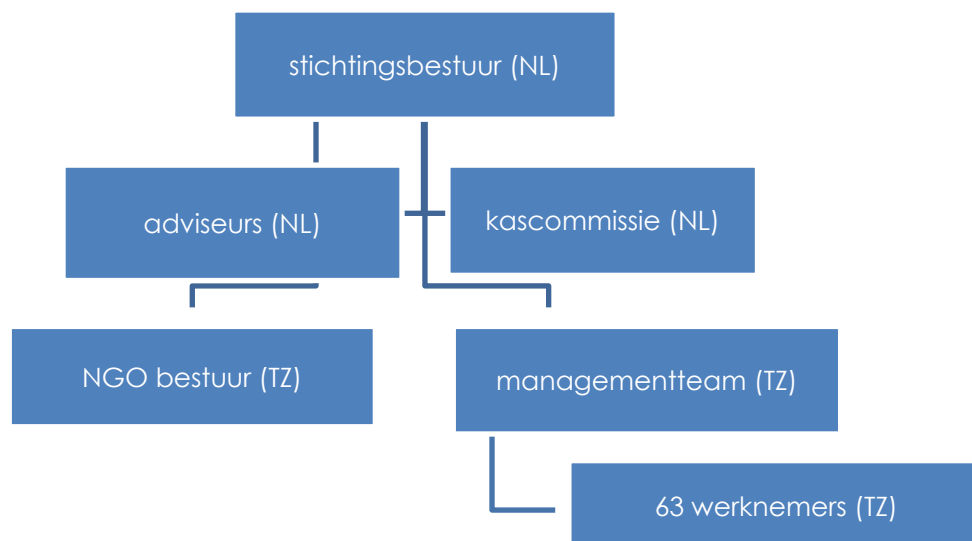
Missie en Visie

Happy Watoto geeft kansarme kinderen een toekomstperspectief door:

- ze een Engelstalig onderwijstraject van kleuterschool tot en met beroepsopleiding te bieden,
- ze een zorgzaam onderkomen te geven wanneer er thuis geen elementaire zorg of 'veilige' plek is,
- en ze tenslotte te begeleiden naar betaald werk of bij het opzetten van een eigen bedrijfje.

Wezen en kinderen uit probleemgezinnen in de leeftijd drie tot ±18 jaar bieden we een volledig leertraject waarmee ze uiteindelijk op eigen benen kunnen staan. De leerfasen van 3 tot 12 jaar verzorgen we in eigen beheer op de locaties Kikatiti en Ngorika. Voor het vervolgetraject werken we nauw samen met andere onderwijsinstellingen. We doen dit in de overtuiging dat wanneer deze kinderen hun talenten kunnen ontplooiën, de vooruitzichten voor hun toekomst aanzienlijk verbeteren. Door juist de meest kansarmen te helpen, kunnen we Tanzania helpen in haar verdere ontwikkeling.

Organisatie structuur

Bestuur

Het bestuur heeft als belangrijkste taak het werven van fondsen waarmee het project kan worden gefinancierd. Daarnaast is het bestuur verantwoordelijk voor de lange termijn strategie van de stichting, waarbij ze nauw samenwerkt met het lokale NGO bestuur.

Per ultimo 2019 bestond het Bestuur uit:

Paul Nielen	voorzitter
Fred Arp	penningmeester
Marga van Winsen	secretaris
Richard Lines	algemeen bestuurslid
Pete de Jager	algemeen bestuurslid

Het bestuur werkt onbezoldigd en ontvangt geen onkostenvergoeding.

Kascommissie

De Kascommissie, die we sinds boekjaar 2016 hebben ingesteld, bestaat uit Maarten Hagenaar en Daan Meyer. De kascommissie werkt onbezoldigd en ontvangt geen onkostenvergoeding.

Adviseurs

Sinds 2015 wordt het bestuur op specifieke onderwerpen geadviseerd door experts. Deze zogenaamde adviseurs worden op ad hoc op individuele basis geconsulteerd.

Adviseurs (in alfabetische volgorde):

Kees Bakker	voeding
Margreeth Brokking	sociaal pedagogie
Evelien Emondts	communicatie
Wim Smit	management development
Boudewijn van Velzenonderwijs	

De adviseurs werken onbezoldigd en ontvangen geen onkostenvergoeding.

NGO bestuur

In 2019 is het NGO bestuur uitgebreid, met een meerderheid van Tanzaniaanse ingezetenen. De belangrijkste taak van dit lokale bestuur is het aansturen van het lokale management (een verantwoordelijkheid die tot 2019 bij het stichtingsbestuur lag) en hun te ondersteunen in hun taken op specifiek (management, maatschappelijk, juridisch, onderwijs en organisatorisch) gebied.

Hiermee vertrouwen we vrijwel volledig op lokaal ingevoerde personen met een bewezen staat van dienst, die onze passie voor het goede doel delen. Tevens hebben we invulling gegeven aan meer 'local leadership' en onze Westerse bemoeienis kunnen verminderen.

Per ultimo 2019 bestond het NGO Bestuur uit:

Paul Nielen	voorzitter
Marion Hasselaar	vicevoorzitter
Joyce Sagala	algemeen bestuurslid
Lorna Shuma	algemeen bestuurslid
Grace Geffi	algemeen bestuurslid

De Keniaanse Ndombellah Sikwattah is als adviseur van het NGO bestuur betrokken, maar is geen officieel lid om te voldoen aan een wettelijke norm : een meerderheid van Tanzaniaanse leden.

Het NGO bestuur en haar adviseur ontvangen een vergoeding.

Lokaal management

De organisatie in Tanzania van in het totaal 63 lokale medewerkers wordt door een vijf-hoofdig managementteam aangestuurd, bestaande uit:

Mathew Massawe	algemeen & financieel directeur
Jonas Michael	hoofd Ngorika school
Nolarip Ngungat	hoofd Ngorika huis
Martha Jonathan	hoofd Kikatiti huis
Mary Kasale	hoofd maatschappelijk werk

Vrijwilligers

Om de werkgelegenheid voor en betrokkenheid van de lokale bevolking zoveel mogelijk te stimuleren, laten we vrijwilligers geen werk doen dat door een lokaal persoon kan worden gedaan. Voor specifieke expertise die in Tanzania onvoldoende aanwezig is, doen we wel een beroep op vrijwilligers.

Het betreft doorgaans afgestuurde personen van minimaal 21 jaar die voor een periode van drie maanden voor ons project beschikbaar zijn. De vrijwilligers ontvangen geen vergoeding, betalen hun eigen reis- en visumkosten en een bijdrage voor kost en inwoning.

Verantwoording

Over het gevoerde beleid en de realisatie van de jaarlijkse doelstellingen legt het bestuur rekenschap af in haar jaarverslag. In het financiële verslag worden naast de inkomsten (100% donaties) en uitgaven ook de financiële taakstellingen voor het bestuur voor het nieuwe jaar opgenomen. Het jaarverslag wordt binnen vijf maanden na het jaareinde o.a. via de website beschikbaar gesteld. Daarnaast wordt 3 á 4 keer jaar een nieuwsbrief verspreid met tussentijdse berichten en is op de website (www.happywatoto.nl) de belangrijkste informatie over de projecten, het beleid en het bestuur te vinden, evenals een beleidsplan dat jaarlijks wordt herzien.